

اصول آموزش و مشاوره تغذیه بیماران در جلسات آموزش گروهی بر مبنای تئوری تغییر رفتار

مرتضی رفیعی*، نفیسه زاغیان، آزیتا رستمی، آزیتا توکلی، مزده غیائی

چکیده

با گسترش علوم تربیتی و آموزشی و اثبات نقش تأثیرگذار تئوری‌های رفتاری در تغییر دانش، نگرش و عادات افراد، چنان که بخواهیم آموزش تغذیه به مخاطبین، بویژه در جلسات آموزش گروهی، دارای کارایی و اثربخشی لازم باشد، ناچاریم از اصول برنامه‌ریزی آموزشی در تعیین محتوای آموزش بهره‌مند گردیم. وجود موانع و مشکلات در دسترسی به آموزش مؤثر تغذیه از جمله ناکافی بودن مدل‌ها و راهکارهای کارآمد آموزش تغذیه در واحدهایی که به آموزش تغذیه، بویژه در جلسات گروهی می‌پردازند و تنها بسنده کردن به رژیم‌های غذایی متداول، ارائه اطلاعات مختلف و...، معتبر از سوی افراد مختلف تیم درمانی و غیره ما را بر آن داشت تا با ارائه این مقاله، اولاً اصول کلی آموزش و مشاوره گروهی برای افزایش کارایی آموزش تغذیه در این واحدها را ارائه نماییم، ثانیاً با اشاره به موضوعات ساختاری به عوامل مؤثر در کیفیت آموزش تغذیه بپردازیم و در آخر، توصیف واضح و روشنی از برخی نگرش‌های رفتاری و فعالیت‌های یادگیری مربوط به آن که در آموزش تغذیه گروهی مؤثرند، ارائه نماییم. این مجموعه بیانگر آن است که دستیابی به اهداف آموزشی مورد نظر در ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار بیماران، نتیجه تدوین و طراحی مدل و راهنمای آموزشی مناسبی است که در آن ساختار جلسات آموزش، فرایند آموزش تغذیه، محتوای آموزش تغذیه و استراتژی‌های آموزشی و فعالیت‌های یادگیری مبتنی بر اصول برنامه‌ریزی آموزشی و در نظرگیری عناصر رفتاری مورد نظر باشد.

واژه‌های کلیدی: آموزش تغذیه، بازتوانی قلبی، اهداف یادگیری، تئوری رفتاری، فعالیت‌های یادگیری، آموزش گروهی.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / بهار ۱۳۸۹؛ ۱۰(۱): ۹۲ تا ۱۰۰.

مقدمه

امروزه، علوم تربیتی و آموزشی گسترش یافته تئوری‌های آموزشی نقش مهمی در تغییر دانش، رفتار و عادات زندگی نشان داده‌اند. آموزش تغذیه نیز در حدود کارایی و اثربخشی مورد نظر در تغییر رفتار بیماران باشد، باید از اصول برنامه‌ریزی آموزشی در تعیین محتوای آموزش و دستیابی به اهداف رفتاری مورد نظر بهره‌مند گردد (۱).

اهمیت تأکید بر مبحث آموزش در تغذیه درمانی و

* نویسنده مسؤول: مرتضی رفیعی (کارشناس تحقیقات)، مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، خیابان هزارجریب، اصفهان. rafiei@edc.mui.ac.ir

نفیسه زاغیان (دانشجوی دکترای تغذیه) شماره ۲۶، مشتاق دوم، خیابان سلمان فارسی، اصفهان (na_zaghian@yahoo.com)؛ آزیتا رستمی، کارشناس دفتر مجله (azita_rostami51@yahoo.com)؛ آزیتا توکلی کارشناس ارزشیابی (az.tavakoli@yahoo.com)؛ و مزده غیائی، کارشناس مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی (ghiasil@gmail.com)، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.

این مقاله در تاریخ ۸۸/۹/۱۲ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۸/۱۲/۲۰ اصلاح شده و در تاریخ ۸۹/۱/۳۰ پذیرش گردیده است.